

Udsigt over de nordiske Arter af Slægten Hippolyte.

Ved

Henrik Krøyer.

De Arter af Slægten Hippolyte, som jeg enten selv har haft Lejlighed til at samle ved Spitsbergen, paa den norske Kyst og i Kattegattet, eller som af Kaptajn Holbøll og Andre ere nedsendte fra Grønland, har jeg gjort til Gjenstand for en Monografi, der tillige giver en udførlig Karakteristik af Slægten, Bidrag til dens Udviplingshistorie o. s. v. Dette Arbejde vil blive trykt andensteds, ledsaget af de nødvendige Afbildninger. Midlertidigt anseer jeg det for hensigtsmæssigt, her at meddele Diagnoser eller (om man heller vil kalde det saaledes) korte Beskrivelser af Arterne.

A. *Pedes maxillares externi palpo, non vero flagello, instructi.*

a. *Pedes flagello destituti.*

1. *Hippolyte smaragdina* Kr.

Nulla scuti dorsalis carina nec dentes. Rostrum frontale horizontale, angustatum, acutum, non cultellatum (vel obsoletissime cultellatum), duobus marginis superioris dentibus (altero ad basin, altero ad apicem rostri), duobusque tribusve marginis inferioris. Longitudine rostrum oculos ter superat, apicemque appendicis foliiformis antennarum exteriorum fere assequitur. — Margo scuti dorsalis anterior tria gerit aculeorum paria: primum supra oculos, secundum infra oculos; tertium æquo distans intervallo a secundo pari et a margine scuti dorsalis late-

rali, parumque post marginem scuti anteriorem positum. Pedes maxillares externi insolite sunt brevitatis, minimeque apicem appendicis antennarum exteriorum foliiformis assequuntur (ad apicem pedunculi harum antennarum modo perveniunt). Secundum pedum par tribus modo carpi articulis gaudet. Duo aculeorum appendicis caudalis medise lateralium paria.

Findested: Norges Vestkyst og Kattegattet.

B. Pedes maxillares externi palpo et flagello instructi.

b. Pedes primi paris flagello ornati.

2. Hippolyte Fabricii Kr.

Rostrum frontale sat magnum (ad apicem appendicis foliiformis antennarum exteriorum et ad apicem flagelli externi antennarum interiorum extenditur, scutumque dorsale longitudine parum superat), vulgo acinaciforme, dentibus marginis inferioris duobus (raro 1—3), marginis superioris quatuor (3—5), quorum tres semper in carina scuti dorsalis positi sunt, unus ad basin rostri frontalis, nullus vero in ipsa acinacis lamina. — Margo scuti dorsalis anterior duobus aculeorum instructa paribus, altero infra oculos, altero minutissimo (interdum fere evanescente) ad conjunctionem marginis anterioris cum marginibus lateralibus. Appendix antennarum exteriorum foliiformis apicem pedum maxillarium externorum longitudine superat. Quatuor vulgo aculeorum appendicis caudalis intermediae lateralium paria.

Findested: Grønland.

c. Pedes primi et secundi paris flagello armati.

3. Hippolyte Gaimardii Milne-Edwards.

Scutum dorsale antice dentatum carinaque variæ longitudinis armatum. Rostrum frontale horizontale (vel residuum), cultellatum, longitudine saltem scuti est dorsalis, apicemque appendicis antennarum exteriorum foliiformis et flagelli antennarum interiorum externi assequitur. Margo ejus superior sex septemve, inferior tribus quatuorve vulgo armata est dentibus*). — Anterior scuti dorsalis margo duo aculeorum gerit paria, alterum infra oculos, alterum minutissimum ad conjunctionem marginis anterioris cum marginibus lateralibus. — Oculi subcylindrici. — Antennæ interiores medioeris longitudinis, vix quartam longitudinis animalis partem efficiunt, apicem vero appendicis foliiformis antennarum exteriorum superant. Pedes maxillares externi ad hunc non perveniunt apicem. Qvinque aculeorum appendicis caudalis intermediæ lateralium paria.

Findested: Grønland, Spitsbergen, norske Kyst, Rategattet**).

4. Hippolyte gibba Kr.

Anterior scuti dorsalis pars medio carinata et dentata. Rostrum frontale vulgo horizontale, angustato-cultellatum, longitudine ferme scuti dorsalis et appendicis foliiformis antennarum exteriorum, dentibus marginis superioris octo (7—9), marginis inferioris quatuor (raro 3). Margo scuti dorsalis anterior duobus aculeorum paribus instructa est, altero

*) Terminus variationis hic ferme videtur esse: $\frac{5-10}{2-7}$

***) Jeg har fundet Individier af denne Art i Nærheden af Skagen, og vor Faunas og Floras flittige Dyrker, Hr. Drsted, har velvilligen meddeelt mig Exemplarer fra Sjællands Nordkyst.

infra oculos, altero ad conjunctionem marginis anterioris cum marginibus lateralibus. — *Oculi crassi, obconici.* Antennæ interiores sat longæ, tertiam fere longitudinis animalis partem complent (apud mares). Pedes maxillares externi ad apicem appendicis foliiformis antennarum exteriorum minime perveniunt. Annulus abdominalis tertius carina superficiei dorsalis triangulari, valde compressa armatus est. Quatuor (?) aculeorum appendicis caudalis intermediæ lateralium paria.

Findested: Spitsbergen og Grønland.

5. *Hippolyte mutila* Kr.

Anterior scuti dorsalis pars carinata et dentata. Rostrum frontale minutum (oculis paulo longius, pedunculo antennarum interiorum paulo brevius), horizontale, non cullatum, apice obliquius truncato; margo ejus superior quinque vulgo armata dentibus. Margo scuti dorsalis anterior unico instructa aculeorum pare (infra oculos). — Antennæ utriusque sexus interiores pedesque maxillares externi apicem appendicis antennarum exteriorum foliiformis attingunt, non vero superant. — Carpus secundi pedum paris sex modo divisus articulis. Quinque (?) aculeorum appendicis caudalis mediæ lateralium paria.

Findested: Norges Vestkyst.

d. *Pedes primi, secundi et tertii paris flagello muniti.*

6. *Hippolyte Sowerbei* Leach.

Scutum dorsale per totam ferme longitudinem carinata atque dentata. Rostrum frontale breve (scuto dorsali vulgo multo brevius, pedunculis oculorum duplo longius, ad apicem appendicis ant. exteriorum non perveniens), altum, truncatum vel potius apice lunato-excisum, dolabriforme, dentibus marginis inferioris duobus minutis, marginis superioris vulgo

duobus majoribus, minutissimis permultis interpositis; dentibus scuti dorsalis quinque magnis, serrulatis. — Margo scuti dorsalis anterior quatuor armata aculeorum paribus: duobus supra oculos, tertio infra oculos, quarto ad conjunctionem marginis anterioris cum marginibus lateralibus. — Antennæ interiores in feminis quintam, in maribus ferme tertiam longitudinis animalis partem efficiunt. Appendix acuminata articuli antennarum interiorum basalis longissima, pedunculi circiter longitudine. Pedes maxillares externi apicem appendicis ant. exteriorum foliiformis non attingunt. — Annulus abdominalis tertius dorso carinato, postice in hamum, qui supra anulum quartum eminet, sæpissime producto. — Appendix caudalis intermedia quatuor aculeorum lateralium paribus munita.

Findested : Spitsbergen, Grønland, norske Ryst.

7. *Hippolyte macilenta* Kr.

Scutum dorsale carina antice dentata instructum. Rostrum frontale breve (vix ad apicem pedunculi antennarum interiorum perveniens, vixque dupla oculorum longitudine), altissimum, compressissimum, laminare, apice rotundato-truncatum, ascendens, dentibus marginis superioris quatuordecim minutissimis, inferioris duobus. — Margo scuti dorsalis anterior duobus aculeorum paribus, altero infra oculos, altero minutissimo, fere evanescente, ad conjunctionem marginis anterioris cum lateralibus. Oculi crassi, obconici. — Antennæ interiores mediocris (in femina) longitudinis, tertiam fere longitudinis animalis partem efficiunt, apicemque appendicis antennarum inferiorum foliiformis multo superant. Pedes maxillares externi hunc apicem minime attingunt. Annulus abdominalis sextus tertio multo longior, appendicem

caudalem mediam longitudine æquans. Quatuor (?) aculeorum appendicis caudalis intermediæ lateralium paria.

Findested: Grønland.

8. *Hippolyte turgida* Kr.

Scutum dorsale dentatum, carinaque armatum variæ longitudinis, interdum evanescente. Rostrum frontale breve (scuto dorsali brevius, oculis duplo longius, pedunculo antennarum interiorum paulo longius, appendice antennarum exteriorum foliiformi multo brevius), sat altum, cultellatum, parum descendens vel subhorizontale, decem circiter marginis superioris et sex marginis inferioris dentibus instructum. —

Margo scuti dorsalis anterior quatuor aculeorum paribus armata: duobus supra oculos, tertio infra oculos, quarto ad conjunctionem marginis anterioris cum marginibus lateralibus.

— Antennæ interiores (in femina) perbreves, non quintam longitudinis animalis partem complent, vixque apicem appendicis antennarum exteriorum foliiformis superant; pedunculus flagellis longior. — Pedes maxillares externi ad apicem appendicis foliiformis ant. exteriorum ferme perveniunt. Appendix caudalis intermedia quatuor aculeorum lateralium paribus armata.

Findested: Spitsbergen, Norges Vestkyst, Grønland.

9. *Hippolyte Phippsii* Kr.

Scutum dorsale antice dentatum, carina vulgo obsolete, interdum prorsus evanescente. Rostrum frontale horizontale, angustatum, vix cultellatum, parvum, scuto dorsali brevius, dupla fere oculorum gaudet longitudine, apicemque pedunculi antennarum interiorum assequitur, non vero appendicis antennarum exteriorum foliiformis. Margo ejus superior vulgo decem, inferior quatuor gerit dentes. Margo

scuti dorsalis anterior quatuor armata est aculeorum paribus, primo et secundo supra oculos, tertio infra oculos, quarto ad conjunctionem marginis anterioris cum marginibus lateralibus. Antennæ interiores mediocris (in utroque sexu) magnitudinis, quartam fere longitudinis animalis partem complent, apicemque appendicis antennarum exteriorum foliiformis longe superant; utrumque flagellum pedunculo longius est. Pedes maxillares externi apicem appendicis antennarum exteriorum assequuntur. Quatuor aculeorum appendicis caudalis intermediæ lateralium paria.

Findexted: Spitsbergen, Norges Bestkyst (og Grønland?).

10. *Hippolyte pusiola* Kr.

Anterior scuti dorsalis pars vulgo obsoletius carinata, unicoque armata dente. Rostrum frontale perbreve (oculorum ferme longitudine, scuto dorsali ter brevius), horizontale, subulatum, tribus quatuorve marginis superioris dentibus (dente scuti dorsalis una computato), nullis inferioris. — Margo scuti dorsalis anterior duobus aculeorum paribus instructa (altero infra oculos, altero ad conjunctionem marginis anterioris cum marginibus lateralibus). — Flagellum exterius antennarum interiorum interiorius longitudine æquat vel superat (in utroque sexu); pars ejus gracilior terminalis eadem ferme est longitudine ac pars basilaris crassior. Pedes maxillares externi apicem appendicis foliiformis antennarum exteriorum superant. Quatuor aculeorum appendicis caudalis mediæ lateralium paria.

Findexted: Norges Bestkyst.

C. Pedes maxillares externi flagello instructi, palpo vero destituti.

e. *Pedes primi et secundi paris flagello ornati.*

11. Hippolyte polaris Sab.

Scutum dorsale carina dentata variæ longitudinis armatum. Rostrum frontale vulgo resimum, sat altum, cultellatum, longitudine ferme scuti dorsalis, pedunculo antennarum interiorum multo longius, apice appendicis ant. exteriorum paulo brevius, dentibus marginis superioris sex septemve, inferioris duobus tribusve armatum. — Margo scuti dorsalis anterior tribus aculeorum paribus instructa, primo supra oculos, secundo infra oculos, tertio ad conjunctionem marginis anterioris cum lateralibus. — Antennæ interiores feminae quartam longitudinis partem explent (marium aliquanto sunt longiores), apicemque appendicis ant. exteriorum paulo modo superant. — Pedes maxillares externi sat longi, tertiam longitudinis partem complent, apicemque appendicis ant. exteriorum foliiformis vulgo superant. Quinque aculeorum appendicis caudalis intermediæ lateralium paria.

Findested: Grønland, Spitsbergen, norske Ryst.

12. Hippolyte borealis Owen.

Scutum dorsale vulgo obsoletius antice carinatum, dentibus vero carinæ sæpissime destitutum. Rostrum frontale horizontale, elongatum, cultellatum, basi ferme cylindrica, pedunculo antennarum interiorum paulo longius, appendice antennarum exteriorum paulo brevius; nullis vulgo marginis superioris dentibus, duabus tribusve marginis inferioris. Margo scuti dorsalis anterior duobus aculeorum paribus, altero supra oculos, altero infra oculos. Antennæ interiores (marium) elongatæ, dimidiam fere longitudinis animalis partem assequentes; flagelli exterioris pars terminalis basali non multo brevior. Pedes maxillares externi apicem appendicis antennarum exteriorum foliiformis superant. Quinque (?) aculeorum appendicis caudalis intermediæ lateralium paria.

Findested: Grønland, Spitsbergen, norske Ryst.

f. Pedes primi, secundi et tertii paris flagello instructi.

13. Hippolyte aculeata Fabr.

Carina dentata per totam fere scuti dorsalis longitudinem extenditur. Rostrum frontale horizontale vel resimum, breve (scuto dorsali semper brevius, multoque brevius appendice foliiformi antennarum exteriorum), angustatum, acutum, non cultellatum (vel obsoletius cultellatum), dentibus marginis inferioris vulgo duobus totidemque superioris, quatuorque præterea scuti dorsalis. — Margo scuti dorsalis anterior tribus aculeorum paribus armata validis, primo supra oculos, secundo infra oculos, tertio ad marginis anterioris cum marginibus lateralibus conjunctionem. Antennæ interiores appendicem antennarum exteriorum longitudine superant (in maribus tertiam ferme longitudinis animalis partem complent, in feminis vix quartam). Pedes maxillares externi longe ante appendicem ant. exteriorum eminent. Annuli abdominis omnes lateraliter in aculeos producti. Appendix caudalis intermedia septem vel octo aculeorum lateralium paribus munita.

Findested: Grønland.

14. Hippolyte microceras Kr.

Anterior scuti dorsalis pars dentata, obsoletiusque carinata (vel non carinata). Rostrum frontale perbreve (oculos longitudine non superans), horizontale, subulatum, dentibus marginis superioris quatuor vel quinque, inferioris nullis. — Margo scuti dorsalis anterior tribus aculeorum paribus instructa (primo permagno supra oculos, secundo infra oculos, tertio ad conjunctionem marginis anterioris cum marginibus lateralibus). Antennæ interiores marium insolitæ longitudinis, dimidiam animalis longitudinem ab apice

rostri frontalis ad apicem caudæ ferme complent (in feminis vix tertiam longitudinis partem). Pedes maxillares externi ad apicem appendicis foliiformis antennarum exteriorum fere extenduntur. Quatuor aculeorum appendicis caudalis mediæ lateralium paria.

Findested: Grønland.

Sars's Undersøgelser

over

Udviklingen af

Medusa aurita og Cyanea capillata.

Det vil være mange af Tidsskriftets Læsere bekendt, at Zoologen Sars i et interessant lille Skrift, som udkom i Aaret 1829*), blandt flere nye Slægter opstillede en ved Navnet Scyphistoma**) og den anden under Benævnelser Strobila***); den første af disse henførte han til Polyperne, den anden til Akaleferne. I et senere Skrift****) meddeltes den Opdagelse, at Scyphistoma filicorne ikke er nogen selvstændig Polyp, men kun en Udviklingsstilstand af Strobila octoradiata. Fortsatte Undersøgelser lærte Forfat-

*) Bidrag til Søbyrenes Naturhistorie. Første Hæfte. Bergen, 1829. 8. 60 Sider med 6 Steentryktafler.

**) 1. c. pag. 7. tab. 1 fig. 3—6.

***) 1. c. pag. 17 seqv. tab. III. fig. 1—15.

****) Beskrivelser og Jagttagelser over nogle i Havet ved den Bergenske Kyst levende Dyr o. s. v. Bergen 1835. 4. 81 Sider med 15 Tavler. Side 16—22. tab. III. fig. 7. mest